

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 16.12.2015
Deres ref.:
Vår ref.: 15-9434

Råd om motsyklisk kapitalbuffer 4. kvartal 2015

Norges Bank skal utarbeide et beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen til bankene fire ganger i året. Kravet til den motsykliske kapitalbufferen er fastsatt til 1 prosent. I juni i år ble det besluttet å øke bufferkravet til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2016. Beslutningsgrunnlaget for Norges Banks råd om motsyklisk kapitalbuffer i fjerde kvartal 2015 legges fram i Pengepolitisk rapport 4/15.

Norges Bank har som utgangspunkt for sin vurdering at bankene bør bygge opp og holde en motsyklisk kapitalbuffer når finansielle ubalanser bygger seg opp eller har bygd seg opp. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer vil bli vurdert i lys av øvrige krav til bankene. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene kan bufferkravet settes ned for å motvirke at en strammere utlånspraksis forsterker nedgangen. Bufferkravet bør ikke uten videre trappes ned selv om det skulle være tegn til at finansielle ubalanser avtar. Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel for å finstyre økonomien.

Bankene har hatt god lønnsomhet, og kapitaldekningen har økt litt. Ved utgangen av tredje kvartal var den rene kjernekapitaldekningen i de største bankene 13,9 prosent i gjennomsnitt. De fleste bankene må fortsette å bygge kapital for å nå annonserte kapitalmål i 2016. I det siste har bankenes finansieringskostnader økt, men bankene har fortsatt god tilgang til markedsfinansiering. I Norges Banks utlånsundersøkelse varslet bankene at de vil stramme inn noe på kredittpraksisen overfor foretak. Utlånstapene i bankene er fortsatt lave.

Norges Banks vurdering av finansielle ubalanser tar utgangspunkt i forholdet mellom kreditt og BNP og hvordan dette avviker fra en langsiktig trend. Den samlede kreditten til husholdninger og foretak steg raskere enn verdiskapingen i fastlandsøkonomien i årene før finanskrisen. Kredittindikatoren har fortsatt å øke i årene etter krisen, men i en roligere takt. Gjelden i husholdningene vokser fortsatt noe raskere enn inntektene. I det siste har gjeldsveksten avtatt litt. Veksten i foretakenes bankgjeld har økt det siste året, særlig for foretak innen næringsseiendom og bygg og anlegg. Veksten i foretakenes obligasjonsgjeld er lav, og tilgangen på obligasjonsfinansiering for oljerelaterte foretak med lav kredittvurdering er vanskelig.

Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) anbefaler at det beregnes tekniske referanseverdier for bufferen. Den langsiktige trenden i kredittindikatoren kan beregnes på ulike måter. Med Baselkomiteens trendberegning var referanseverdien 0 prosent i tredje kvartal 2015. Med en alternativ trendberegning, som erfaringsmessig gir en bedre ledende indikator for kriser, var referanseverdien

for bufferen 1¼ prosent i tredje kvartal, det samme som i andre kvartal. ESRB presiserer at det ikke skal være en mekanisk sammenheng mellom referanseverdien og nivået på bufferkravet, men at kravet skal baseres på et bredere beslutningsgrunnlag.

I tillegg til kredittindikatoren fester Norges Bank seg ved utviklingen i eiendomspriser og ved hvor stor del av sin finansiering bankene henter i finansmarkedene. Gjennom det siste året har boligprisene på landsbasis steget om lag i takt med husholdningenes disponible inntekter. Prisindikatoren for næringseiendom har steget markert de siste årene. Andelen markedsfinansiering i bankene har vært stabil.

Den vedvarende oppgangen i husholdningenes gjeldsbelastning og høy prisvekst på eiendom de siste årene er tegn på at finansielle ubalanser har bygd seg opp. Norges Banks vurdering av de finansielle ubalansene er lite endret siden september. Svak vekst i norsk økonomi og signaler om noe strammere kredittpraksis i bankene kan bidra til å dempe kredittveksten fremover. På den annen side innebærer nedgangen i utlånsrentene det siste året en risiko for at veksten i eiendomspriser og gjeld igjen tiltar.

Norges Banks hovedstyre har etter en samlet vurdering besluttet å gi Finansdepartementet råd om å holde bufferkravet uendret.

I arbeidet med rådet om motsyklisk kapitalbuffer har Norges Bank og Finanstilsynet utvekslet informasjon og vurderinger.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

Ida Wolden Bache

Kopi: Finanstilsynet